

PREGLED PODATKOV ZA KRAVE LISASTE PASME S STATUSOM ODBRANE BIKOVSKHE MATERE V LETU 2019

Priprava: Betka Logar, Kmetijski inštitut Slovenije

Vir podatkov: Centralna podatkovna zbirka Govedo, Kmetijski inštitut Slovenije, pregled pripravljen glede na stanje v registru BM dne 09.01.2020

Za lisasto pasmo je bilo za leto 2019 v Sloveniji odbranih 351 bikovskih mater (BM). 344 BM ima najmanj 87 % lisaste (LS) pasme, 7 BM pa ima manj kot 87 % LS pasme. V poročilu podatke prikazujemo ločeno za krave z do 13 % druge pasme in z več kot 13 % druge pasme, ponekod pa tudi skupaj. Na novo je bilo odbranih 128 bikovskih mater, ostale so imele status odbrane BM tudi že v prejšnjem letu. Za usmeritev v prirejo mleka je bilo odbranih 287 BM, 64 pa za kombinirano usmeritev (tabela 2).

V tabeli 1 je prikazan pasemski sestav BM, odbranih za LS pasmo za leto 2019 po zavodih in skupaj. BM z 87 in več odstotki LS pasme so prikazane v treh delih, posebej tiste brez genov druge pasme (100 % LS), posebej BM z do 13 % druge pasme in še obe skupini skupaj. Potomci bikovskih mater z nad 13 % druge pasme in plemenskih bikov lisaste pasme (100% LS) zaradi prevelikega odstotka druge pasme ne bodo izpolnjevali kriterijev za vpis v glavni del rodovniške knjige za lisasto pasmo, torej ne morejo biti čistopasemske plemenske živali.

Tabela 1: Pasemski sestav bikovskih mater v letu 2019, odbranih za lisasto pasmo

Delez LS	Zavod	Število
100% LS	MS	10
100% LS	PT	15
100% LS	CE	2
100% LS	KR	7
100% LS	LJ	5
100% LS	Skupaj	39
87 - 99% LS	MS	67
87 - 99% LS	PT	117
87 - 99% LS	CE	31
87 - 99% LS	KR	52
87 - 99% LS	LJ	38
87 - 99% LS	Skupaj	305
87 - 100% LS	MS	77
87 - 100% LS	PT	132
87 - 100% LS	CE	33
87 - 100% LS	KR	59
87 - 100% LS	LJ	43
87 - 100% LS	Skupaj	344
75 - 86% LS	MS	2
75 - 86% LS	PT	2
75 - 86% LS	CE	2
75 - 86% LS	KR	1
75 - 86% LS	Skupaj	7
<87% LS	Skupaj	7

Število bikovskih mater in število rej z odbranimi bikovskimi materami v letu 2019 po zavodih je prikazano v tabeli 2. V tabeli 3 so prikazani očetje, katerih vsaj pet potomk ima status odbrane bikovske matere v letu 2019. Največ bikovskih mater, kar 20, je potomk bika HUTERA.

Tabela 2:Število bikovski mater (BM) po usmeritvah in skupaj in število rej po zavodih

Zavod	Število BM			Število rej BM
	ML	ME	Skupaj	
MS	70	9	79	25
PT	105	29	134	42
CE	31	4	35	11
KR	43	17	60	29
LJ	38	5	43	21
Skupaj	287	64	351	128

Zavod - Območni zavod Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije; MS - Zavod Murska Sobota, PT - Zavod Ptuj, CE- Zavod Celje, KR – Zavod Kranj, LJ - Zavod Ljubljana, NM - Zavod Novo mesto

Tabela 3:Očetje, po katerih je odbranih vsaj pet bikovskih matere (BM)

Oče	Število BM
HUTERA	20
PANDORA	17
RUMGO	15
EVEREST	13
MANTON	10
WILLE	9
ISERDENN	8
RUPTAL	7
VANADIN	6
REMITENT	6
BOSIL	6
BORDO	5
HELDERBERG	5
ENCO	5
MALHAXL	5
VANSTEIN	5

Lastnosti mlečnosti

Pri pregledu lastnosti mlečnosti podajamo povprečja vseh zaključenih standardnih laktacij (tabela 4, tabela 5, tabela 6) in povprečja v prvih standardnih laktacijah (tabela 7, tabela 8, tabela 9). Najprej so prikazani rezultati za vse odbrane bikovske matere LS pasme s statusom BM v letu 2019 po usmeritvah in skupaj (tabela 4, tabela 7). Ločeno podajamo še rezultate za odbrane bikovske matere, ki imajo manj kot 87 % lisaste pasme (tabela 5, tabela 8). Podatki bikovskih mater lisaste pasme in bikovskih mater z manj kot 87 % lisaste pasme pa so združeni tudi v skupni prikaz (tabela 6, tabela 9).

Tabela 4: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah lisaste pasme v letu 2019 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	9	7377±915	319,2±63,1	4,30±0,48	253,0±29,5	3,43±0,19
ME	PT	29	7289±933	293,6±34,0	4,06±0,42	257,1±30,3	3,54±0,19
ME	CE	4	7458±1298	320,3±56,1	4,32±0,57	270,5±34,9	3,66±0,29
ME	KR	17	7248±506	299,6±32,0	4,14±0,36	247,0±19,2	3,41±0,08
ME	LJ	5	7280±985	293,8±42,8	4,04±0,25	246,6±30,2	3,40±0,31
ME	Skupaj	64	7301±839	300,5±40,6	4,13±0,41	253,9±27,7	3,48±0,20
ML	MS	68	9117±1455	378,0±68,6	4,16±0,46	318,0±50,3	3,49±0,16
ML	PT	103	8677±1103	343,3±44,5	3,98±0,44	300,5±38,1	3,47±0,19
ML	CE	29	9235±1227	379,9±52,3	4,13±0,43	327,4±41,1	3,55±0,16
ML	KR	42	8072±892	320,1±41,6	3,97±0,33	273,7±32,7	3,39±0,16
ML	LJ	38	8408±888	338,1±33,9	4,04±0,34	289,3±29,5	3,45±0,20
ML	Skupaj	280	8714±1212	351,3±54,6	4,04±0,42	302,0±43,1	3,47±0,18
	Skupaj	344	8451±1276	341,9±55,9	4,06±0,42	293,1±44,7	3,47±0,18

N - število BM za katere so prikazani podatki

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 5: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah z manj kot 87 % lisaste pasme v letu 2019 po zavodih in usmeritvah

Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
MS	2	10419±2581	366,0±39,6	3,57±0,51	363,0±70,7	3,51±0,19
PT	2	7946±663	360,5±26,2	4,57±0,71	281,0±22,6	3,54±0,01
CE	2	9322±786	410,0±90,5	4,38±0,60	331,0±50,9	3,54±0,25
KR	1	7749±0	322,0±0,0	4,15±0,00	274,0±0,0	3,54±0,00
Skupaj	7	9018±1620	370,7±51,9	4,17±0,61	317,7±53,5	3,53±0,13

N - število BM za katere so prikazani podatki

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 6: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah odbranih za lisasto pasmo v letu 2019 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	9	7377±915	319,2±63,1	4,30±0,48	253,0±29,5	3,43±0,19
ME	PT	29	7289±933	293,6±34,0	4,06±0,42	257,1±30,3	3,54±0,19
ME	CE	4	7458±1298	320,3±56,1	4,32±0,57	270,5±34,9	3,66±0,29
ME	KR	17	7248±506	299,6±32,0	4,14±0,36	247,0±19,2	3,41±0,08
ME	LJ	5	7280±985	293,8±42,8	4,04±0,25	246,6±30,2	3,40±0,31
ME	Skupaj	64	7301±839	300,5±40,6	4,13±0,41	253,9±27,7	3,48±0,20
ML	MS	70	9154±1483	377,6±67,8	4,14±0,47	319,3±50,8	3,49±0,16
ML	PT	105	8663±1099	343,6±44,2	3,99±0,45	300,2±37,9	3,47±0,19
ML	CE	31	9240±1194	381,9±53,7	4,15±0,43	327,7±40,8	3,55±0,16
ML	KR	43	8064±883	320,2±41,1	3,97±0,32	273,7±32,3	3,39±0,16
ML	LJ	38	8408±888	338,1±33,9	4,04±0,34	289,3±29,5	3,45±0,20
ML	Skupaj	287	8722±1221	351,8±54,6	4,05±0,42	302,4±43,3	3,47±0,18
	Skupaj	351	8462±1283	342,4±55,9	4,06±0,42	293,6±45,0	3,47±0,18

USM – usmeritev; ML - usmeritev v prirejo mleka, ME – kombinirana usmeritev

N - število BM za katere so prikazani podatki

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 7: Povprečja za lastnosti mlečnosti v prvi standardni laktaciji za krave lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2019 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	9	6891±794	296,8±64,3	4,28±0,57	233,8±29,1	3,40±0,21
ME	PT	29	6749±1026	275,1±37,0	4,11±0,46	235,7±34,2	3,50±0,23
ME	CE	4	6908±1336	302,8±53,6	4,41±0,48	245,5±27,5	3,60±0,34
ME	KR	17	6419±907	259,8±34,7	4,07±0,37	216,4±29,2	3,37±0,12
ME	LJ	5	6408±1037	264,6±40,4	4,15±0,33	220,2±32,5	3,45±0,31
ME	Skupaj	64	6665±973	275,0±43,2	4,14±0,45	229,7±32,2	3,46±0,22
ML	MS	63	8402±1415	344,9±68,0	4,11±0,47	289,5±49,1	3,45±0,21
ML	PT	103	8019±1102	317,9±43,6	3,99±0,44	275,1±39,1	3,43±0,20
ML	CE	28	8317±1381	336,8±47,7	4,08±0,36	294,5±47,1	3,55±0,17
ML	KR	41	7391±1045	293,6±45,3	3,98±0,38	248,5±37,9	3,36±0,18
ML	LJ	38	7954±930	320,6±36,9	4,04±0,34	273,0±33,9	3,44±0,22
ML	Skupaj	273	8035±1217	322,8±52,5	4,03±0,42	276,1±43,7	3,44±0,20
	Skupaj	337	7774±1291	313,7±54,1	4,05±0,43	267,3±45,5	3,44±0,21

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 8: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti v prvi standardni laktaciji za krave z manj kot 87 % lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2019 po zavodih in usmeritvah

Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
MS	2	9792±1619	365,0±0,0	3,78±0,62	346,0±41,0	3,55±0,17
PT	2	6158±222	271,0±29,7	4,42±0,64	216,5±2,1	3,52±0,09
CE	1	7085±0	278,0±0,0	3,92±0,00	223,0±0,0	3,15±0,00
KR	1	7564±0	299,0±0,0	3,95±0,00	262,0±0,0	3,46±0,00
Skupaj	6	7758±1820	308,2±47,1	4,04±0,50	268,3±65,1	3,46±0,18

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 9: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti v prvi standardni laktaciji pri bikovskih materah odbranih za lisasto pasmo v letu 2019 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	9	6891±794	296,8±64,3	4,28±0,57	233,8±29,1	3,40±0,21
ME	PT	29	6749±1026	275,1±37,0	4,11±0,46	235,7±34,2	3,50±0,23
ME	CE	4	6908±1336	302,8±53,6	4,41±0,48	245,5±27,5	3,60±0,34
ME	KR	17	6419±907	259,8±34,7	4,07±0,37	216,4±29,2	3,37±0,12
ME	LJ	5	6408±1037	264,6±40,4	4,15±0,33	220,2±32,5	3,45±0,31
ME	Skupaj	64	6665±973	275,0±43,2	4,14±0,45	229,7±32,2	3,46±0,22
ML	MS	65	8445±1428	345,5±67,0	4,10±0,47	291,2±49,6	3,45±0,21
ML	PT	105	7983±1121	317,0±43,8	4,00±0,44	274,0±39,6	3,44±0,20
ML	CE	29	8274±1375	334,8±48,1	4,07±0,36	292,0±48,1	3,53±0,19
ML	KR	42	7395±1032	293,7±44,7	3,98±0,38	248,8±37,5	3,36±0,18
ML	LJ	38	7954±930	320,6±36,9	4,04±0,34	273,0±33,9	3,44±0,22
ML	Skupaj	279	8029±1229	322,5±52,3	4,03±0,42	276,0±44,1	3,44±0,20
	Skupaj	343	7774±1298	313,6±54,0	4,05±0,43	267,3±45,8	3,44±0,21

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Plemenske vrednosti

V sklopu plemenske vrednosti (PV) prikazujemo rezultate za lastnosti mlečnosti v standardni laktaciji za BM LS pasme (tabela 10). Prikazane so standardizirane plemenske vrednosti (PV12) za lastnosti mlečnosti v standardni laktaciji. Plemenske vrednosti izhajajo iz zadnjega uradnega nacionalnega obračuna plemenskih vrednosti, ki je bil izveden na Biotehniški fakulteti, Oddeleku za zootehniko.

Tabela 10: Povprečja in standardne deviacije plemenskih vrednosti za lastnosti mlečnosti za krave lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2019 po usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)	IBM
ME	MS	9	117±6	117±8	102±14	117±4	103±12	117±4
ME	PT	29	115±9	114±7	100±13	115±8	110±13	115±7
ME	CE	4	117±14	121±8	108±21	121±11	118±22	121±10
ME	KR	17	117±4	117±9	101±11	117±5	104±6	118±6
ME	LJ	5	119±7	117±7	101±10	116±9	102±21	116±9
ME	Skupaj	64	116±8	116±8	101±13	117±7	107±13	117±7
ML	MS	68	134±11	134±12	101±13	136±11	107±11	136±11
ML	PT	103	132±9	128±10	96±14	132±9	104±12	132±9
ML	CE	29	133±10	133±11	102±15	134±11	108±10	134±10
ML	KR	42	129±9	126±8	96±9	130±10	103±9	130±9
ML	LJ	38	129±8	128±8	100±12	130±8	105±12	130±7
ML	Skupaj	280	132±10	130±10	98±13	132±10	105±11	132±10
Skupaj	Skupaj	344	129±11	127±11	99±13	129±11	106±11	129±11

IBM - indeks beljakovin in maščobe

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah